

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34729
Nom	Salut, societat i cultura
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau Odontologia	27 - Sociedad y comunicación	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
AGUIRRE MARCO, MARIA PILAR	225 - Història de la Ciència i Documentació

RESUM

Aquesta assignatura pretén introduir l'estudiant en el món universitari i professional al qual ha triat incorporar-se, d'una manera integradora enfront de la creixent diversificació i la complexitat actual dels estudis universitaris i de la realitat professional.

Per a aconseguir-ho, proporcionarà una visió contextualitzada dels problemes actuals de la salut, la malaltia i l'assistència sanitària, així com del model vigent de professionalització universitària, incloent el coneixement raonat, crític i fundat de la significació actual de les ciències mèdico-sanitàries i la seua pràctica, amb especial referència a l'odontologia.

Així mateix proporcionarà recursos i eines per a comprendre altres formes de concebre el món, la salut i la malaltia, als quals poder recórrer quan siga necessari per a l'exercici de la seua professió.

Tot això contribueix sense dubte que pugua aplicar els valors professionals d'excel·lència, altruisme, sentit del deure, responsabilitat, integritat i honestat a l'exercici de la professió, que reconega la necessitat de mantindre la competència professional i a saber abordar la pràctica professional respectant l'autonomia del pacient, les seues creences i la seua cultura.

És una assignatura obligatòria de caràcter semestral que s'imparteix en segon curs del grau en Odontologia. L'àrea d'història de la ciència és responsable de la seua docència.

L'assignatura té un caràcter teòric-pràctic; els continguts desenvolupats de manera general o esquemàtica en les classes teòriques es complementen amb les activitats proposades o desenvolupades en els seminaris i classes pràctiques.

CONEXIMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

1206 - Grau Odontologia

- Conèixer els elements essencials de la professió de dentista, incloent-hi els principis ètics i les responsabilitats legals.
- Comprendre i reconèixer els aspectes socials i psicològics rellevants al tractament de pacients.
- Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.
- Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, la detecció precoç, l'assistència i la rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.
- Conèixer el mètode científic i tenir capacitat crítica per valorar els coneixements establerts i la informació nova. Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, seguint el mètode científic.
- Reconèixer els determinants de la salut bucal en la població, tant els genètics com els que depenen de l'estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.
- Proporcionar un enfocament global de les cures orals i aplicar els principis de promoció de la salut i la prevenció de les malalties bucodentals.
- Conèixer els efectes del tabac en la salut oral i participar en les mesures que ajuden el pacient que vol deixar l'hàbit tabaquic. Igualment, conèixer les complexes interaccions entre els factors ambientals, socials i conductuals amb la salut oral i general.
- Reconèixer que el pacient és el centre d'atenció i que totes les interaccions, incloent-hi prevenció, diagnòstic, planificació i execució del tractament i el manteniment, han de buscar el seu millor interès, evitant qualsevol tipus de discriminació i respectant la confidencialitat.

Capacitat per a enunciar les diferents ocupacions i professions sanitàries i les relacions entre elles

Capacitat per a avaluar avantatges i inconvenients del model universitari actual de professionalització, per al professional i per a la societat

Capacitat per a distingir observació, experimentació i experiència en textos senzills de patologia odontològica i d'iniciació a la patologia experimental

Capacitat d'analitzar termes odontològics manejant diccionaris i nomenclatures especialitzades, així com per a detectar els principals problemes semàntics i taxonòmics que plantegen al professional

Capacitat per a enunciar i distingir pel seu objecte d'estudi i els seus mètodes les diferents ciències bàsiques de la medicina i l'odontologia

Capacitat per a distingir la ciència de la pràctica odontològica i relacionar-les identificant els elements característics de la ciència moderna tant en els sabers odontològics com en la pràctica clínica

Capacitat per a relacionar el paper de la patologia general, la patologia especial i la clínica en el procés del diagnòstic

Capacitat per a manejar els criteris d'empirisme, creences, especulació i ciència per a classificar els sistemes mèdics i reconèixer la posició de l'odontologia moderna en la pluralitat mèdico-sanitària actual

Capacitat per a distingir salut de normalitat i identificar contradiccions entre els criteris de salut de la medicina i l'odontologia, els del pacient i els de la societat

Capacitat d'identificar factors culturals i socioeconòmics que determinen la desigual distribució de la salut, la malaltia i la mort en el món i en la nostra societat

Capacitat per a tipificar les repercussions socials de les malalties

Capacitat per a identificar els diferents models de col·lectivització de l'assistència sanitària

Capacitat per a desenvolupar una investigació científicosocial qualitativa adequada al nivell de l'estudiant

Capacitat de desenrotllar-se amb soltesa en l'ambient social i cultural de la població investigada

Capacitat de buscar recursos per a comprendre altres formes de concebre el món, la salut i la malaltia quan l'exercici professional ho requerisca

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Universitat i professionalització

- 1.- El model universitari i professional actual.
- 2.- Orígens de les universitats i la seua funció en la professionalització sanitària.
- 3.- La posició de l'odontologia entre les professions sanitàries. La pluralitat professional i la seua funció social.
- 4.- Estructura i organització interna de la universitat espanyola actual. La Universitat de València.
- 5.- Factors socials, científics i tècnics de l'especialisme mèdic i odontològic. Les especialitats clíniques.

Les especialitats quirúrgiques.

2. La ciència i la pràctica odontològica

- 6.- Estructura dels coneixements i de la pràctica mèdica i odontològica.
- 7.- Els fonaments científics de l'estudi de la salut i la malaltia. El mètode científic en odontologia.
- 8.- La terminologia odontològica.
- 9.- L'estudi de les estructures i funcions del cos, la ment i la dimensió social de l'ésser humà: Les ciències bàsiques.
- 10.- La patologia i la clínica. Patologia general i patologia especial. El diagnòstic, el pronòstic i la indicació terapèutica.
- 11.- La terapèutica: els seus elements o objectes i les seues tècniques: Farmacoteràpia, Terapèutica física, Psicoteràpia i Cirurgia. La tècnica odontològica.
- 12.- L'assistència sanitària en odontologia. L'acte clínic i la relació odontòleg-pacient.
- 13.- L'organització social de l'assistència i de la prevenció. Els diferents models d'assistència col·lectivitzada.
- 14.- Els Organismes internacionals: de les Conferències Sanitàries a l'OMS. Paper de les organitzacions no governamentals en la promoció de la salut, la prevenció de les malalties i l'assistència sanitària.

3. La salut en el món actual (introducció a la sociologia i a l'antropologia de la salut)

- 15.- El concepte de salut i de malaltia. La dimensió cultural de la salut i la malaltia. Els indicadors sanitaris.
- 16.- El dret a la salut com a dret fonamental.
- 17.- La desigual distribució de la salut, la malaltia i la mort. Factors que la determinen.
- 18.- La salut infantil. La salut de les dones. Relacions de gènere, salut i societat. Manifestació clínica de les relacions de gènere. Biaixos de gènere en els diagnòstics i tractaments. Salut sexual i drets reproductius. La violència contra les dones.
- 19.- Salut i globalització: immigració, medi ambient i pobresa. Immigració i salut en la societat espanyola.

4. L'odontologia i els sistemes mèdics

- 20.- Pluralitat i pluralisme mèdics. La pluralitat mèdica i odontològica en la Comunitat Valenciana
- 21.- Odontologia popular, medicines complementàries i multiculturalitat

5. Recursos per a l'estudi i la investigació

- 1.- Anàlisi metodològic de textos odontològics i introducció a la patologia experimental
- 2.- Estructura del llenguatge odontològic modern. Anàlisi terminològic de textos odontològics actuals
- 3.- Els condicionants socioculturals de la salut i la malaltia. Estudi de cas
- 4.- Anàlisi dels factors socioeconòmics i culturals que determinen les malalties dominants en una societat. Estudi de cas
- 5.- Les repercussions socials de les malalties. Estudi de cas
- 6.- Fonts materials, iconogràfiques i antropològiques sobre els sistemes mèdics empíric-creencials i els

científics

7.- Fonts materials, iconogràfiques i bibliogràfiques sobre el desenvolupament de la professió, la ciència i la tècnica odontològiques a Espanya

8.- La recerca social en odontologia I: Guia per a la recollida de dades sobre odontologia popular: El pacient i el seu entorn

9.- La recerca social en odontologia II: Guia per a la recollida de dades sobre la imatge social dels diferents professionals sanitaris a la Comunitat Valenciana. Diferències i similituds amb l'odontòleg. Universitat i professionalització.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	25,00	100
Pràctiques en aula	20,00	100
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació de classes de teoria	7,50	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	5,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Les activitats presencials són de caràcter teòric-pràctic:

D'una banda, lliçons magistrals que introduiran l'alumne en els coneixements bàsics i proporcionaran una visió general conceptual dels diferents blocs temàtics.

D'altra banda, exercicis pràctics que es realitzaran de forma individual resolent casos pràctics o emetent informes breus als qüestionaris proposats en els seminaris.

Els treballs tutorats, en grups reduïts, consistiran en la preparació d'una presentació oral o d'un informe escrit. El seu desenvolupament serà controlat pel professor en tutories obligatòries.

S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

AVALUACIÓ

La qualificació final resultarà de l'avaluació de l'assistència i participació activa (avaluació continuada teòrico-pràctica) (30%), l'avaluació del treball tutorat (30%) i d'un examen escrit (40%).

És requisit per a accedir a l'avançament de convocatòria d'aquesta assignatura que l'estudiant haja cursat amb aprofitament la totalitat de les seues pràctiques.

L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant complix amb este requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'estes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les sessions restants per la concurrència d'una causa de força major. Serà imprescindible complir amb este requisit per a aprovar l'assignatura.

Es recorda a l'estudiantat la gran importància de realitzar les enquestes d'avaluació de tot el professorat d'aquesta assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Fresquet, J.L. Aguirre, C.P. (2004) Salut, malaltia i cultura, Valencia, PUV.
- Fresquet, J.L. et al. La colección históricomédica de la Universidad de Valencia: exposiciones y materiales docentes. http://hicio.uv.es/Expo_medicina/
- Jablowsky, S. (1992) Diccionario ilustrado de odontología, Madrid, Panamericana.
- Kanner, L. (1928) Folk Lore of the Teeth, New York, McMillan.
- Klinge, B.; Ericson, D.; Matsson, L. (1992) La boca: dientes y tratamiento dental, Barcelona, Doyma, 112 pp.
- López Piñero, J.M. (1990) Lecciones de historia de la odontología, Valencia, IEDHC.
- López Piñero, J.M.; Terrada, M.L. (1990) Introducción a la terminología médica, Barcelona, Salvat.
- Rosen, G. (1944) The specialization of medicine, New York, Froben Press.
- - RECURSOS e-Salut:

ClinicalKey Student Medicina, Odontologia y Enfermería
<https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut>

Acces Medicina
https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina

Médica Panamericana
https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana